

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 170 кор.

За границю

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі члени по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руська.» — З Русланових писемлів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Демб'язового (Хезуціни). Експедиція місцева в Агенції Соколеного в шаселі Гавемана.

Грунтовні звістки ся дше на поше сше застережене. — Рекламні неопечатані вільні від подат. — Оголошеня зничні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланих» 40 с. від стрічки. Податки і прирати доносеня по 31 с. від стрічки.

О що розходить ся?

(+) Ві вівторок мають відбутися вибори десяткох послів до краевого сойму на місце уступивших підчас останньої сесії членів руского клубу соймового. Руский нарід на численних вічах одобрив сей поступок своїх послів і візвав уступивших послів знов до кандидованя, а так повітові організації народні як і Народний Комітет головний затвердили всі кандидатури і візвали руских виборців, щоби одностайно піддержали їх вибір і тим показали з одного боку народну солідарність, а з другого боку, що домаганя, ставлені уступившими рускими послами в соймі, признає своїми.

З руского боку виявила ся отже повна солідарність. Лише наші перевертні, котрі спершу і не згоджували ся із зложенем мандатів та оправдували свої розумованя всякими викрутками, побачивши ту солідарність руского народу, приноворили ся поповолі до сего, але щоби і тут зікнутити також свої три копійки, дали печатку «Русской Рады» на 9 кандидатур затверджених «Народним Комітетом головним», а проти одної кандидатури п. Барвіньського видвинули свого кандидата, одобреного Związkiem polskim, Radą powiatową і польским дневникарством (найзавзятішого проти руского напрямку) о. Еффіновича.

Що наші народні відступники так завзято, а при тим так підлими способами поборюють п. Барвіньського, того невмолимого противника московського ренегатства, се річ для нас зовсім зрозуміла! они хотять дати йому «научку» за фонетику і за всякі придбаня національно-культурні, котрі підтинають корінь московфільству. Але й так само польські загорільці, котрим солию в оці всякий національний поступ і розвиток, не можуть забути п. Барвіньському, що він яко бувший угодовець, посьмів перейти в опозицію тоді, коли соймова більшість станула на становищі переченя найконечніших руских культурних потреб. Отже й з того боку сиплять ся на п. Барвіньського всякі видумки і клевети, щоби его кандидатуру зробити неможливою, дати йому «научку політичної покірливости». Тимто радо піддержують навіть московфільську кандидатуру Еффіновича і скорше примирили-б ся навіть з Богачевским, лише за всяку ціну має упасти Барвіньський. Але хочби се повело ся всяким темним силам і штучкам, в Галичині практикованим, повалити одну чи другу кандидатуру, то радість і московфільів і польских загорільців не буде довга і тривка, бо руский нарід вже на стільки дозрів, що не буде політичних недорік в роді Еффіновича et tutti quanti уважати своїми речниками, вже належно зуміє оцінити положене політичне і не устане в боротьбі за повну рівноправність, доки не дібе ся признаня своїх прав, запоручених ему основними законами.

Сорок літ науково-літературної праці.

(+) Минає як раз 40 літ, як у Львові появилася невеличка книжочка п. з. Початки до уложеня номенклатури і термінології природописної, народної ч. І. Івана Верхратського. Сею книжочкою розпочав молодий трудивник на ниві рускої науки видавництво природописної номенклатури і термінології і з окрема і по всяких збірниках та часописах оновіщувати пребогатий матеріял висловів, збираний ним на цілій області руских земель і тим положив певні і тривкі підвалини до укладу наукової природописної термінології. Сим вказав він також дорогу, якою треба йти, вказав жерело, з якого треба черпати, щоби Русини могли витворити свою питому, а при тим і науковим вимогам відповідну термінологію. Але се вибіруване розселеня між руским народом скрбів рідної мови наведено Верхратського на помічуване питоменности нашої мови і єї говорів і серед руских учених він перший звернув бачність на потребу докладних розселів руских говорів, положив також добрі підвалини до рускої диалектології, зя обсяжні і цінні розвідки про угро-руські говори, про говорі замішанців, про вельми трудну, а до того часу нетикану партію наголосу в рускій мові, оповіщені і окремо, і в Записках Наукового Товариства ім. Шевченка, Archiv für slavische Philologie і т. в. стають певним доказом не лише справді муравельної праці і основного знаня рускої мови і єї говорів, але приносять справдешню честь рускій фільології і є вельми цінним вкладом в скарбоні славянського язикознавства.

Окрім сего оповістив Верхратський богато розвідок з обсягу природних наук. Учителюючи головню в рускій гімназії від довгих літ, подбав Верхратський, щоби і тут виповнити прогалину в області шкільного письменства, постарати ся о потрібні учебники до природописних наук. Він почав власним накладом видавати природописні підручники, видав також перший в рускій мові учебник Соматології і можна сподівати ся, що не лише нашим школам достарчить всіх в тій області потрібних підручників, але як зачуваємо, підготував до печати обемисту наукову Зоологію.

В свободних від наукової праці хвилях трудив ся Верхратський також на ниві красної літератури, збогатив її і оригінальними і перекладними творами поетичними, дописував до всяких літературних і наукових часописів і сам видавав літературно-наукову часопись Денниця.

Руске педагогічне товариство у Львові, одіюючи сю многосторонню, богату в плоди працю нашого ученого і письменника в 40-літні роковини его діяльності, іменувало Івана Верхратського дня 11. червня с. р. на надзвичайних загальних зборах своїм почесним членом, а зложена з Ви. о. крилошанина Чапельського д-ра Коцюби і д-ра Волод. Левицького депутация зложила в неділю привіт ювілятові і сердечні бажаня, щоби ще довгі літа трудив ся з таким успіхом на ниві нашої науки і письменства.

Ми з свого боку прилучаємо ся до сих бажань, які є також горячими бажанями не лише всіх знайомих, приятелів і почитателів ювілята, але неперечно щирими і сердечними бажанями

всіх освічених Русинів і на сім місці шлемо нашому дорогому землякови, котрий і нашому видавництву пособляв своїм пером, сердешний привіт і бажанє кріпкого здоровля до праці і многих літ!

Япансько-російська війна.

Стратегічні замітки.

Здасть ся, що вже вичерпано цілий словарець похвал для япанських стратегіків, а тепер прийде черга на Куропаткина, так що і противники будуть мусіти признати повну основність его тактики. Поманувши вже сю обставину, що ген. Куропаткин по видимому дорожить житєм підвласних собі війск і не жертвує ним безцільно і легкодушно, а на против япанські полководці узискують свої позірні успіхи тільки незмірними стратами своїх війск — то вже загальний плян вказує на виспність російської тактики. Япанці по видимому намірили здобути Порт-Артур. Куроки сидить бездільно в Фенванчені вже цілий місяць, а рівночасно Оку, висівши зі своєю армією в Пічево, машерує три тижні на Ляотун, займає Кайчу і готує ся тепер до облоги Порт-Артура. Щоби мати вигляди на успіх, буде потребував 100-тисячної армії і бодай місяця часу. Отже Япанці, які вже висадили на поле битви половину своєї спосібної до змобілізованя армії, поділили ся на дві часті. В сей спосіб Росіяни узискали перевагу, бо окружуючи чим-раз тісніше армію Курокого, вже тепер перевишають єї числом. Куропаткин, як здає ся, жде тільки, щоби Япанці справді заавантуровали ся в облогу Порт-Артура, т. з. звели на Ляотун відповідне число війск і гармат і з другої сторони, щоби ген. Лівевич, який находиться ся в маршу, надтягнув зі своїми полками з Владивостока, а тоді всею силою ударить на ізольованого Курокого і знесе его цілком. Колиб Япанці були уміли визискати своє положене, то зі своїми переважуючими силами повинні були відразу ударити на Куропаткина і старати ся віднести над ним побіду, випираючи его з Ляояна, а еwentуально і з Харбіна. Тоді могли би і покористати ся в більший мірі ватагами Хунхузів і перебраними за них китайскими війсками. А тимчасом тепер они повалили самі в дуже фатальне положене і позволили Росіянам через уплив часу скріпити свої сили понад 200 тисяч в самій Манджурії.

Нові вісті.

Звістка про движене ген. Курокого на північ повстала з того, що більші відділи, по кількох полків, виконали атаки на заняті козаками позиції. Як опісля показало ся, не була се передна сторожа поступаючої армії, а тільки самостійні відділи, вислані в тій цілі, щоби звільнити трохи армію від тісного перстеня козацких сотень, стісняючих єї з трех боків. Сповнивши своє завдане, ті відділи назад повертають до воєнного табору під Фенванченом, але безпосередно за ними займають також і козаки свої давні місця. — Комітет для складок на зміцнене російської флотії оповіщує, що за 3 місяці зібрав 8 мільонів рублів, з чого тільки 559 рублів видав на адміністрацію, бо свій труд і кошти подорожи задля всяких замовлень члени комітету вкладають даром. Комітет оповіщує, що зібрані гроші будуть ужиті тільки на воєнні

судна, однак подробиць своїх замовлень не може комітет подати до публичної відомості перед кінцем війни. Вкінці заявляє, що надіючися і на дальшу однаку жертволюбність, комітет в своїх замовленнях не буде обмежувати ся на зібраній вже сумі, але прелімінує в двох тільки видатках на закупню воєнних кораблів. — Ген. Штесель дозволив китайським робітникам виїхати з Порт-Артура, бо вже, як здає ся, їх робуча сила стала там непотрібною, а потреба прокормлення неекономічною. Ті Китайці оповідають, що всі російські судна в Порт-Артурі, не виняючи і «Ретвізана», вже направлені. Дальші їх висті суперечні: ті, котрих перелопали Японці, оповідають некорисні річі про Порт-Артур; ті, що дістали ся до Росії, запевнюють про погром японської флоти порт-артурскою ескадрою. — Віденська Zeit каже, собі телеграфувати з Петербурга, що командант балтійської флоти в Кронштаді одержав розказ, щоби дня 15 червня вибрав ся в дорогу на далекий Схід. Ескадра складає ся з 4 панцирників і 41 поменших кораблів. Zeit додає від себе, що всі кораблі старої конструкторки і лихо підготовані, а англійські дивізіони запевнюють, що нім ся ескадра приїде на Жовті води, Порт-Артур буде вже в японських руках.

Відозва

до Впов. Товаришів учителів Русинів (Русинок) в Галичині і Буковині!

Хто з нас не знає сумної-пресумної долі народного учителя Русина в Галичині? Чи не всі між нами відчувають на собі ту тяжку руку, що давить нас за те тільки, що ми Русинами-Українцями і яко такі хочемо служити своєму рідному народові? Чи не відчуваємо, що нічим наша нужденна платня та гірш драконського дисциплінарний закон, супроти усеї мерзоти національного гнету?

Се певно відчувають усі дуже добре, відчуває і ціла руска суспільність, но на жаль відпир з нашого боку за слабій, бо є між нами за багато слабодухів, що всею те правда, гірко відчувають та однак вважають, що положене наше є безвихідне.

Та чи дійсно безвихідне? чи дійсно мусимо лише мовчки дивитись, як нас та наших товаришів за сповнене сьвятих обов'язків переслідують?

Ні! і сто раз ні!

Атжеж нас тисячі! А тисячі то сила, з котрою і ворог хоть сильний мусить чьслити ся — сли ті тисячі zorganizовані! Тож організації, організації доконче нам потреба, если не маємо гельотами, але вільному горожанам жити і вмирати!

В днях 16. і 18. липня відбудеть ся, як звісно, у Львові загальне віче всіх галицьких учителів, на котрім будуть обговорювані справи обходячі всіх учителів, а іменно: справа реорганізації платні, зміна закону дисциплінарного та закон емеритальний. Та те буде там протесту проти гнету учителів Русинів (Русинок) за їх патріотичну роботу, котрий то гнет, як сказано, більше давить чим усі кривдячі нас закони!

Тому підписаний комітет запрошує всіх учителів Русинів (Русинок) з Галичини і Буковини на день 18. липня на довірочні збори (за запрошеннями) до Львова — година і львокаль оголосити ся пізніше. Збори ті мають дати почин до економічної і духової організації всіх учительських руских сил з Галичини і Буковини а через відповідний меморіал до найвищих інстанцій будуть грімким протестом супроти пануючої системи.

В цілі виготовлення потрібних рефератів, просить ся прислати до підписаного комітету, а то найдальше до 20. червня на руки Впов. директора А. Борковського (Львів, ул. Баторого ч. 24) точні і основні матеріяли дотично а) гнету і покривдження руского учительства з огляду національного, б) замітки що-до видавання становой часописи учительської для Галичини і Буковини, в) гадки що-до засновання учительського товариства, котре малоби зедвинути учителів Русинів (Русинок) з Галичини і Буковини в одну велику громаду, яке подаючи членам поміч моральну і матеріяльну у всіх невідрадних обставинах життя, скріпило би їх значіне і зробило

би їх більше незалежними. Комітет буде ставрив ся примістити по можности всіх вічевиків Русинів (Русинок), а то в днях 16. 17. і 18. липня, тому просить заздалегідь (найдальше до кінця червня) о зголошеня, щоби знав, на кілько осіб булоб пожадане приміщення, та як велику салью треба буде на віче замовляти. — За комітет першого віча руского учительства А. Борковський т. р. о. А. Стефанович т. р. Олександр Дужович т. р.

Марк Твен.

Приємности кандидата.

Перед кількома місяцями представила мене партія «Незалежних» яко кандидата на губернатора стану Нового Йорку. Моїми соперниками були панове John Smith і Blank. Під одним зглядом—мусу признати собі тов — стояв я багато висше від тих добродіїв: я мав добру репутацию. Було загально звісною річю, що мої противники се люди без чести і віри, мають на сумліню безчисленні нечесні діла і могли леда хвиля дістати ся на шибеницю З одної сторони тішив ся я будучими лаврами, з другої гризло мене, що мое імя буде стояти побіч імен таких заказаних індивідуів.

Я був дуже неспокійний і хотів порадиити ся когось досвідного. Длятого написав я до своєї бабки.

Відповіла мені відворотною почтою, дуже зрезигнованим тоном:

«Ціле своє життя несповняв ти нічого такого, чого тобі треба би стидати ся. Прочитай часописи, придиви ся людям, з якими виступаєш до борби, а потім осуди, чи тобі годить ся знизжати ся до їх уровня».

Слово в слово моя власна гадка. Тої ночі не міг я замкнути ока. Та як би воно там і не було, годі було уже вертати. Вибрано мене на борця, треба було лагодити ся до бою.

Коли я переглядав при свіданню часописи, знайшов я ось який уступ:

Кривоприсяга: Може добродій Марк Твен, котрий задумує стати губернатором, зволить розказати нам ласкаво, як то має ся річ з сею кривоприсягою 1863. р. в Кохінхіні в Векавок? Сю кривоприсягу ствердило трицять чотирох сьвідків. Д. Марк Твен забажав тоді загарбати одній убогій вдові одинокі Пвласність: мале бананове поле... Д. Марк Твен повинен сю справу чим скорше вяснити як у власному інтересі так і з огляду на загал великого американського народу... Але чи зможе?

Я овімів. Ніколи не бачив я Кохінхіни, ані не чув ще про Векавок! Бананового поля не відрижнив би я від кангура! Що за низька клевета! Не знав я, що почати, так се мене діткнуло... Зійшов день, я відповіди не дав.

Слїдуючого дня помістив дивнак лише сю коротку записку:

«Загадочне. Д. Марк Твен заховав в справі своєї кривоприсяги в Кохінхіні мовчанку, котра говорить сама за себе». Взагалі підчас виборчої борби називано мене заєдно «кривоприсяжником Твеном».

По кількох днях читаю в дивнику ось таке: Просимо о відповідь. Чи новий кандидат на губернатора не схоче нам вяснити, в який то спосіб зникла мешканцям одного готелю в Монтоні, підчас его побуту в тім місці ріжні дрібні річі? Всі ті загублені річі найшли ся в куфрі Марка Твена, а властиво в часописи, в яку звик завивати свої манатки. Вкінці пошкодовані мусіли американським звичаєм, обляти Марка Твена смолою і витачати его в пірю, а відтак порадили єму, щоб опорожнив місце, котре вповнив доси своєю особою. Просимо ще раз усильно о відповідь».

Від сеї пори називав мене дивник ще «зłodієм з Монтону».

Скільки разів брав я тепер часописи до руки, відчував таке саме вражінє, як той, що підносячи ковдру, сподіє ся найти під нею змію. Кілька днів пізніше виставлено мене знова під бич опівї в статі під заголовком: «Відверта Клевета».

«Заприсяжені сьвідки: Михайло O'Flanagan з Five Points, пан Snub Rafferty і Catty Mulligen з

Water-streets візнають згідно, що безличне посудженє, яке кинув д. Марк Твен на діда нашого кандидата Blank-а, неначе-б його повішено за розбійництво, є низькою клеветою, брехнею, вписаною з пальця. Для людей з сумлінєм є се справді вельми прикрою річю, коли якийсь негідник обкидує болотом неспіямлене імя померших і так заслужених горожан, щоб лишє дїпняти своїх політичних цілей. Коли зважимо прикрість, яку справляють подібні клеветники родичам улюбленого небіжника, булиб ми майже готові спонукати ображену суспільність до виміру сейчасової справедливости. Але ні! Полишим Марка Твена на муки его власного сумління.

(Від редакції: Коли-б часом суспільність не могла здержати свого обуреня і поступила собі з клеветником строго, розуміє ся само через себе, не стрінула-б єї за се ніяка відвчальність.)

Кінцеве реченє мало сей наслідок, що я мусів зрвати ся в ночи з ліжка і утікати задними дверима, підчас коли «обурена суспільність» господарувала в моїй кімнаті: товкла шибі, нищала меблі і забирала, що попало в руки. Не потрібую додавати, що я ані не чув, ані не говорив ніколи про предка пана Blank-а. Дістав я нове прізвище: Марк Твен, клеветник померших.

Отсе инше обжалованє, котре незабаром звернуло мою увагу:

Гарний кандидат, Марк Твен, на котрого громозну бесіду чекала вчєра партія «незалежних», не явив ся зовсім на засіданю. Говорено, що переїхав его омнібус та зломив єму обі ноги і що він по причині великого болю не може зібрати думок та багато вищих подібних нісенітниць. І партія «Незалежних» хоче, щоби ми вірили в такі банялюки, як би не знали дійсних причин неприємности Марка Твена? Вчєра вечером бачили люди, як якийсь паниця розбивав ся по худобячому в мешканю Марка Твена. Є річю партії «Незалежних» доказати, що сїм паницею не був Марк Твен. Публичнай голос питає грімко, хто се був?

Від трєх літ, як я виїхав з дому моїх родичів, не мав я в устах і одної чарки горівки, ані навіть склянки пива.

Так привик я до чимраз нових закидів, що вже зовсім не зворушила мене вістка, подана другого дня, неначе-б я мав дістати delirium tremens. Заразом стали надходити до мене анонімні лївети, звичайно менше більше такого змісту:

«Як се було з тою старушкою, котру ти оббив так, коли просила о милостиню? Чи маю се оголосити? Мовчанка коштує вять доларів.

Пол. При.»

або: «Знаю деякі твої справки, котрих поки-що ніхто не знає; як будеш скупий, оголошу їх без надуманя друком. Handy Andy».

Міг би я навести таких примірів до умученя. Незабаром стали часописи закидати мені барішництво і підкушлюване судив. Заразом жадали від мене відповіди так нагально, що провідники моєї партії узнали довшу мовчанку за виреченє на все політичної кар'єри. Неначе-б на потвердження сих слів, появиля ся сего самого дня в дивниках така згадка:

«Подивіть ся на него! Кандидат «незалежних» мовчить, бо не сьміє говорити. Всякі піднесені проти него закиди потверджає его мовчанка, він видає сам на себе засуд. Привідіть ся «Незалежні», придивіть ся своєму вбравому, сему кривоприсяжникови, сему зłodієви з Монтону, сему клеветникови померших, сему ходячому delirium tremens, сему барішнякови! Гляньте на него, а відтак осудіть самі, чи яло ся, щоб ви давали голоси на такого негідника, котрий не зможе опрокнути ані одного обжалованя!»

Не було ради, я мусів виголосити оборонну бесіду, але се не здало ся на нічо, позаяк стали мене посуджувати о нові злочини. Обжаловано мене, що я підпалив заведенє божевільних, позаяк заслонювало вид з мого вікна. Відтак оголошено, що я отруїв свого родича з цілюю загарбати его майно; при тім домагали ся точного слїдства. Вкінці, щоб увічнити се діло переслїдуваня, видумала партійна ненависть нове, найстрашніше оружє. Підчас моєї передвиборчої бесіди девять дїтий найріжнородніших відтінній, почавши від білого хлопця, а скінчивши

на чорній мов гебан муриць, кинуло ся до мене з окликом: тата, тата!

Я уступив. Звинув хоругов і піддав ся. Не доріс я до висоти губернатора Нового Йорку. Я відкликав кандидатуру і підписав відповідний акт: Марк Твен, давнійше чесний чоловік, тепер кривоприсяжник, злодій з Монтони, клеветник померших, баршивник і т. д. і т. д.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скоре відновлені передплати, зглядю о вирішені залогностей та о прислудувані нам нових передплатників.

НОВИНКИ.

— **Календар.** Ві вторник: руско-кат. Юстина; рим.-кат. Василя Вел. — В середу: руско-кат. Никифора; рим.-кат. Віта і Модеста.

— **Пресоєв.** Епископ Константин Чехович повернув вже з кановічної візитації до Перемішля.

— **Торжество Божого Тіла** випало сею року багато величавіше чим звичайно. При звуках звонів, серед найкрасшого червеного дня, зішли ся процесії із усіх львівських церков на ринку, де при величній устрочі престолю відправив богослужені о. митрат Білєцький серед почету численного духовенства в світличх ризах і при звуках знаменитого хору богословів. Військова асиста віддала звичайні салви, а музика відіграла австрійський гимн. Між вірними помітно було представителів властей з намісником на чолі; тільки львівський магістрат, мимо того, що торжество відбувало ся довокля ратуша, не вважав відповідним вислати свого відпоручника на руске церковне торжество. Представителі руских товариств, а деякі товариства зі своїми прапорами явили ся в комітеті на торжестві, а також велика сила народу. Замітно було, що дівчата, котрі несли вітварики були убрані в народних строях, або свої білі суконки переважували синьо-жовтими шарфами. Се надало щиро-руський патріотичний характер цілому торжеству, а доказом сею, що польські дневники не згадують нині ні словечком про него на перекір своему давнішому звичаєв.

— **Від комітету першого віча народних учителів.** На фонд вічевий с. є на видатки, получені в уряджені віча, друкованем і висилкою запрошеній і оголошеній, прислала доси одна конференція учителівська 20 К., а 5 учителів на загальну суму 9 К 60 с. Разом вилуноло доси на сей фонд 29 К 60 с. Понеже ся квота ще дуже мала і ледви чи покриє третину видатків, тому упрощає Комітет Впов. учителів і учителів о надсилані датків на сю ціль на адресу Руского Тов. педагогічного. — За Комітет: *дир. О. Борковський с. р., сов. о. А. Стефанович с. р., Оклекс. Духович с. р.*

— **Станиславські торжества.** Комітет для звелачанія интронізаційних торжеств станиславського владки инше з просьбою о помічєв: «Подас ся до прилюдної відомости, що ухвалена на засіданю комітету дня 10. червня 1904. програма торжества рукоположенія і интронізації Его Пресоєвященства Епископа о. д-ра Григорія Хомишина, яке відбуде ся в неділю дня 19. червня, в аіставленю з програмою церковною є слїдуєча: 1) в суботу 18 червня о год. 4-ій пополуднї вручить Пресоєвященному вибрана в тїй цілі депутация жєзал, яко дар від українсько-руського народа, як також зложить в. Его руки присвячену в нагоди того торжества «Станиславським Бояном» кантату; 2) в неділю 19. червня о год. 8-ій рано зберуть ся всі депутации коло епископської палати і всі присутні вірні утворять на просторонї від палати до церкви шпалїр, хоронений почетною сторожною горожанською, зложеною з ваших Соколів і Січей; 3) проведєне Пресоєвященного до церкви; 4) в церкві акт рукоположенія і интронізації; 5) поворот у такім самім порядку до палати, де наступить привитанє Пресоєвященного окремою депутациєю хлібом і соляю; 6) о год. 1½ зполудня по представленю репрезентантів всіх властей, представлять ся Владицї відпоручники всіх наших товариств; 7) о год. 4½ пополуднї відбуде ся в сали тов-а ім. Монашкя привітний концерт, якого програма окремо зістала оповіщена, а на яким всі гості являть ся в святоточнім строю. — Позаяк в сім концертї і взагалї в цілім торжестві возьме участь більше число питомців, як також інші замісцеві сили співзачкі, проте вибрано рівночасно окрему комісію, якої авданям буде заняти ся вишуканєм квартир для тих осіб. Вибрано також другу комісію, яка має постарати ся, щоби на просторонї від епископської палати до церкви дома були відповідно удекоровані».

— **Вчєрашня прогулька до Зимної води - Рудна** удала ся надзвичайно. Понад 200 осіб руского

товариства заповнило поїзд зелїзничий і висипало ся як різнобарвна китиця в зеленях гаєх Рудна. Весєла забава, переплітана товарискими грами і співами трєвала аж до пізнього вечера, а сьвіжий воздух і дїбране товариство впливали так оживлюєчо на добрий гумор, що ще і повертають поїзд з прогульковичами гомонів сьміхом і пісєню до самого Львова.

— **3 Тернополя** пишуть нам: Другий сею року вечер тернопільського «Сокола» відбув ся в неділю 12. с. м. в сали «Братства церковного». При звуках знаменитої оркєстри 55. полку присувались члєни і члєницї товариства під особистим проводом начальника д-га Дигдалєвича, котрого струнка постава, високі груди, сиружистий хід, могїтні рамена мусьять у кожного видіца викликати охоту до руханки. Вечер розпочав ся вільними виравами 14 члєнів. Виконали 5 складок 16-тактових вирав зі зворотами на всі чотири еторони. Єсли би були при зіставленю вирав уваглені зістали рухи туловища, уклад рухів був би набрав більше ріжнородности. Вправи вийшли чисто крім послїдної складки. Прихід, розступ, вихід були гарні. Шість трійок, уставившись в два ряди так, що середні трійки стояли о пївтора кроку наперед від обох трійок крилових, виконало 5 легких але хороших пірамїдок. Трійка середня першого ряду виконувала кожду пірамїдку наперед, а опісля на розказ виконали всі трійки таку саму пірамїдку рівночасно. Виконанє було під кожним зглядом бездоганне. Відділ з 6 людий переробив на американським друкку три вирави, котрі виглядали би гарнійше, єсли би декотрі виконавці більше дїчали рухи в одностайну цілість і робовали колїна. Три інші вирави на друкку робив кождий рядовий після свого вибору. Виконанє їх в незвичайною сьмілостю і меткостю. Про ужиточність таких вирав доброволь на вечерок можна спєречатись. Дїбрані до особистих прикетвирравляючого, можуть обияти незвичайно трудні рухи, а через се вправити публичність в найбільшій подиві і позискати товариству нових приклонників. Заходить однак овава, що такими виравами введе ся видцїв, а особливо молодїж в блуд, бо она буде незвичайні а трудні штучки уважала за єуть і ціль умїтної руханки, буде опісля жадала, щораз сильніших нових вражїнь. Цією однак руханкї є здоровє і краса. Мило вражали три пірамїди на двох драбнах, роблені 8-ма члєнами. Простєнькі були, приманчиві і поправно збудовані. Вільні вирави лїсками виконало 12 Соколів в темно-гранатових одягах з синім поясом і такої самої краси ковїром, від проводом другий Олімпій Вітоєвський. Оборотнї получені з розмахами і переймами рук уложені були в 6 складок по 16 тактів. Вправи буван би вийшли єще гарнійше, єсли би дїбрано до них музику о цілком новільнім ритмі. Рухи страшили би мужєску острїсть, а набрали плавности і жїночої ніжности, три, що найбільше чотири складки вільних вирав вистарчають цілковито. Більше число 16-тактових складок мучить сили і памєть. Показалось се на вечерку при мужєських і жїночих виравах. Лише великому напруженю і умучено належить приписати, що при кінцевих складках декотрі рухи не вийшли так докладно і рівночасно, як першї три складки вирав. Вихід і розставленє, Соколів короводом подобались. Молоді і старі були з жаром оплески. Подїом застєлало ся білими рожамі. Послїдню точку програма становила 4 трєстїнні пірамїди з 17 людий, четверта при бєнгалським свїтлї. Вязаня поодиноких члєній зі собою були спрїтно обдумані, а цілість представилась гарно. Лїпшої сполучки виконуючих не мож є собі подумати. Кожний рух виконаний був на даний знак в відповідній часї. Публика, що численно була звилася, опускала вдоволеня салю зі змученими від завзятих оплесків руками. При відходї загомонїла пісєня «Соколів, ставаймо в ряди!» Під енергїчною урравою симпатичного начальника розвиває ся руханка в тернопільским Соколї незвичайно скоро. Члєнів є вже над 200, а до вирав стає пересїчно на одну годину 40 члєнів. Приготованя до будови власної салї зачалась. *Б. б.*

— **Процєс в Угнові.** Дня 10. с. м. розправа вєла ся далїше. Зїзнавали самі жиди і майже всеї некорисно для обжалованих. Годовно богато закидує сьвідок Файль Кляйн, син лїхваря, на котрого наперед кинула ся товва, коли сей крутить ся підчас повстаня томжару коло церкви. Сьвідок неλημα живого темпераменту, впадає часто в злість, головно тоді, коли закидують єму фалшиві зїзнаня. Обжаловує Мазуркевича, що сей мав кинути на него каменем і вибити вікна, також після єго зїзнань мав Петришин вибити всі вікна у єго батька. Петришин однак не признає ся цілковито до сею, а на потвердженє, що він цілком не був при розрухах, лише мусїв силїнувати свого товару, поклякує кількох сьвідків. Відтак зїзнавав жид Ізраєль Рупп, котрого підчас заворушеня вельми тяжко оббили. Мав сею довершати обж. Пікульский і Кукїз. Рупп ще доси не виздоровів і тому жадєє навіть більшого о 200 К відшкодованя за біль і потерянїє через се заробок. Сьвідок Хана Фельдборн обжаловувала Матвія Пачковського о

небезпечні грїзби. Не пригадує собі однак, чи Пачковский був в тверезім станї, — се бо єму рїдко лучає ся. Інші сьвідки зїзнали, що Мазуркевич мав заохочувати хлопцїв до битя вікон. — Дня 11. с. м. розправа почала ся переслуханєм сьвідка Юденберга, котрий спершу вельми певно обжаловує Мазуркевича, Ошипкевича і Дублянського о підбурованє і битє шиб. При тїм пригадує собі далеко бїльше, чим зїзнав в слїдствї, — там бо мав бити ся. Пізнійше однак, коли обж. Гунєвич, котрому також закинув Юденберг участь в розрухах, став єму доказувати милївєсть єго зїзнань, Юденберг почав крутити і уживати слова «можє», так, що виносило ся прямо вражїнь, що сьвідок сей і до попередних зїзнань мїг дещо і єго додати. — Др. Кость Левцицкий не прибув ще на розправу; несподівано прїїхали зі Львова президент Прилуский і сов. Ясіньский та прислухували ся розправі.

— **Новий клуб на Буковині.** На запрошенє п. Онічула відбула ся вчєра в Чернівцях нарада «вільнодумних» і німєцких поступовців в цілі заснованя осїбною вільнодумного клубу в буковиньским соїмі. Вї присутній згодили ся приступити до сею союзу, позаяк не накладає він на своїх члєнів ніяких зобовязань під зглядом народности. За ціль поставлено собі: охорона економїчних інересів і соціальнє-полїтичних Буковини, виборча реформа, відповідна духови часу реформа шкільництва, громадської організації, санация краєвих фїансїв, переведєне цілковитого рівноуправненя краю і п. В склад прєзидії вїїшли: проф. др. Смаль-Стоцький, др. Онічул, др. Штравхер і проф. Свєдль.

— **Виборчий рух на Буковині.** Онодї відбули ся збори, скликані вільнодумним виборчим комітетом, в Заставній при участі понад 300 людий. Зборами проводив сов. Межвїнський. Наперед забрав голос проф. др. Ст. Смаль-Стоцький і в довгій промові вказав на відраднійші відносини на Буковині чим в Галичині, бо буковиньскі Русини мають вибори не лиш на паперї, але і на ділі. Відтак предложив яко відповідного кандидата в мїсцє д-ра Гакмана, сов. Калитовського. Далїше дїдич Жиг. Вайсєляє в гарній рускїй мові вказував на те, що Жиди повинні їти в борбі за рівні права враз з Русинами, що кождий чесний мужик можє бути другом чесного Жїда і що оба повинні їти разом. Почім викавав обширно, що др. Гакман завїв покладані на него надїї і тому вважає за відповідне поставити в єго мїсцє иншого кандидата, а то сов. Калитовського, котрого поівав відтак також і о. Драчїньский. Вкіпши забрав слово сам сов. Калитовський, заявив, що прїймає кандидатуру і буде їти вповні в згодї з «вільнодумними». На вєнесєє уч. Омельского збори одноголосно ухвалили поівати кандидатуру Калитовського. На зборах обговорювано також справу «Сїчїй» і поступованє в часї виборів. — В важницїм окрузі киринники висувують конс. сов. Ганїцького проти п. Василька; в инших округах не поставлено на разї жадних контркандидатів.

— **Замах на російского царя.** Daily Mail подас несправджену доси, а вельми сумнівну вїстку про замах на царя. Іменно мали є ночи з 6. на 7. с. м., в палатї в Парєкім Сєлі, де перебуває тепер цар Микола враз з жїнокою і цілим двором, відкрити дві невольні машини. Були они зєвані в скринках. Одна з машин уложена була в сали де цар удїляє аудїєнцій, друга в Ідальні. Машини в хвили віднайденя були в вже руху. Мали они годинниковий механїзм і час вїбху вимїрено як-раз на сю годину, коли цар перебував в одній або другій кімнатї. Вїстка, як видно, вельми сензацийна, але треба прїняти єї з великим застерєженєм, як всі взагалї відомости англїйских часописей про відносини в Росїї.

— **Замах на конзуля.** Ільїцький, котрий викавав онодї замах на російского конзуля в Бернї, є турецким підданым; є він по частї божевільний і терпїть на мавїю переслїдованя. Також доносять з Відня, що Ільїцький був там добре звісний, що не є жадним бароном, а навіть в р. 1902 був каранний вязницею на 11 місяців за обманьство. — Стає конзуля є на разї вдоволюющий і здаєть ся, минула вже всяка небезпечність.

— **П. Олександр Мишуґа,** звїсний сьпівак, обїймає від 1. вересня управу висшого курсу сьпїву в варшавським музичнім товариствї.

— **Цїсар** зволив з приватної скарбони удїлити гр.-кат. парохїяльному комітетови в Монастирїсках запомоги в сумї 400 К в цілі відбудованя спалєної церкви і парохїяльного будинку.

— **Убогий фармер** Стефан Вайтбек, котрий живе в окресности Грейт-Фоле в півн. Америкї, перетрясав одяг помершої жїнки і на своє прєвєлике дяво найшов банковий чєк на 125 долєрїв. Гроші були заняті під ляткою старого кафтаника. Врадуваний та заїкавлений почав пороти всі лахи помершої і став ся богачем. Випороз в них 14 тисяч долєрїв в банкнотах і цїнних паперах! Звїдки жєна убогого фармера взяла стільки грошей, се є тайною. Фактом лишє є, що фармер не знав про майно своєї жїнки за єї жїтє. Найцікавійше, що обєє бїдували тяжко

а іноді не мали навіть крейцара на найконечній-ші потреби. А між тим жєна щадила... Померла она перед кількома тижнями.

— Справника стільки убийств, доконанях в Варшаві при улиці Золотій — Домбського узнали лікарі за божевільного. Лікарі ті, вівані перед окружний суд в цілі виданя своєї гадки о психічній стані Домбського, заявили, що він не лише тепер, але і в хвили стріляня був не при здорових змислах.

— Дрібні вісти. В Цюриху застрілив ся на кладбищи директор великої прядільні бавовни в Солютурі, Міллер, по програню великої суми на біржі. — Міністерство внутрішних справ в Росії уділило редакції «Петер. Відомостей» по раз другий перестороги за непокоєвє публіки безосновними донесеннями о участи російских капіталістів в янвській позичці. — В суботу в Ярославі переїхала на смерть льокомотива Івана Осака, жоввіра артилерії. Осака відпроваджував свого товариша на дворець, а повертаючи, для скорочєня дороги, пішов зелізничим шляхом, де і стрінула его нечаяно смерть

Посмертні оповістки

— Зенон Глушкевич, студент прав, син директора школи п. Андрия Глушкевича, упокоїв ся дня 10. с. м. в 23. році житя в домі своїх родичів в Коломиї. Неумолима смерть скосила знова одно жите молодого борця на народній ниві. Покійний визначав ся в гімназії великими здібностями і присвоїв собі через лектуру немалый засіб знаня, яке як студент університету вихиснував для добра селян в читальнях Коломиїщани. В. с. п.!

— Марія Рогозинська, учениця приватної жіночої семінарії Руского Тов-а педаг., упокоїла ся у Львові дня 9. с. м. в 19. році житя. В. і. п.!

Наука, штука, література.

— Дзвінок ч. 11 з 5. червня 1904. Зміст: Фенікс. — Роза зачарованого огорода. Штука в 4 актах. — Вечір. Т. Шевченка (з ілюстрацією). — Із житя зьвірят. — Про відкритє і здобутє Мексику. — Праця і забава.

Телеграми

з дня 13. червня.

Відень. Арх. Фридерик повернув вчєра з Лондону, а міністер війни Пітрайх з Будапешту.

Рим. Дня 20. або 21. с. м. очікують тут прибутя австрійско-угорских делегатів в справі відновленя торговельних відносин.

Дрезно. Після справозданя лікарів, король має ся трохи лучше. Вправді перебув ніч несупокійно, але в день переспав кілька годин. Обильнійше відживлюване сиричинє убуване сил.

Царгород. З причини послідної катастрофи з пекольною машиною, одержує кожний поїзд ескорту з 10 жоввірів, а послідки переглядає ся, о скільки се можливо, поза дворцем.

Білгород. Перша річниця замордованя короля Олександра відбула ся цілком супокійно. Віваня кількох часописей, щоб горожани приокрасили свої доми хоругвами, остало без наслідку. На богослужєню в церкві св. Марка зявило ся багато товаришів пок. короля Олександра і емеритованих офіцєрів, котрі служили чинно в армії Міляна.

Надісланє.

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Александр Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК французької мови

Часть I. Апробований для всіх середних женських шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с. (на поchtову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишлі

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сїм році виданя, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже діймаючи дає ся відбувати. Іменно під редакцією голови Товариства „Просьвіти“ проф. Юліяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цілі їх спопуляризованя. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменности“, обнимающий твори Котляревского, Артемовского-Гулака (межи ними і зовсім ще незнані) і Гребінки, з портрєтами і короткими житєписами авторів вже появиля ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор., в найгарнійшій оправі 1-50 кор. На пересилку поchtову долучити треба 30 сот. більше. Висилає ся тільки за попередним надісланєм грошей або за побранєм поchtовим (Nachnahme).

Позаяк наклад виносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленнями.

Дстати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти“ у Львові, Ринок 10.

За певну і добру льокацію

поручаємо:

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні
- 5 % листи гіпотечні преміювані
- 4 % листи Товариства кредитового земского
- 4 % і 4 1/2 % листи Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облигації пропінацийні і весількі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЄ І ПАШУ

против огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.569 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пупілярних цінних паперах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краєвий і каси оцадности.

АГЕНЦІЇ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агєнта; ДНІСТЕР уділяє агєнції господарям, де єще на більший округ нема агєнції. Агєнти заробили вже 537.815 кор. провізій.

НА ЖИТЄ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківскім; власпу провізію від таких обезпечєнь дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЄНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домі „Просьвіти“.

Найновіший твір

Л. ЛОПАТИНСЬКОГО
ПАРАЦЯ

комедия в 3 актах зі сьпівами

(з побуту літників)

відзначає ся невичерпанім йовіальним гумором і жвавим діяльогом. Ся комедия збогачує знатно галєрию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин це буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженим недотелою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сєй твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

Ціна 2 кор.

Набути можна у накладчика С. Горюка у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

В книгарни Товариства ім. Шевченка і в книгарни Ставропигійській можна дістати отєї праці видані проф. д-ром Ів. Копачом:

Будучність гімназий. Ціна 1 К.

Партийна політика і морал. Ц. 50 с.

Родинне жите (під розвагу руским «соколкам і паннам»). Ц. 50 с.

Соціялізм, етика і політика (під розвагу «старшим і молодшим»). Ц. 50 с.

Три перші праці зладжені на основі творів професора берлінського університету д-ра Фрідріха Паульзєна.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинский.

ДО БРАЗИЛІ!

драма з галицкого, еміграційного руху в 4 актах. — Ціна 80 сот.

«Діло» (ч. 53. з дня 7. марта 1898) писало в фейлетоні про сю драму: Сам предмет цікавий і змальованя его справді артистичне. Тєнденция прєхороша. Се адає ся одинокя драматична штука у нашій літературі з так прекрасними гадками, з так похвальними змаганями. Она може мати превеликий, корисний вплив передо сїм на наше сєлянство.

Ся драма надає ся на вистави по читальнях, тим більше, що справа еміграції є ще завсїгда у нас актуальною.

Набути можна в Ставропигійській книгарни у Львові.